

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG.411.005.02.2022

Beata Kulczycka
Dyrektor
Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Walczaka 42
66-400 Gorzów Wielkopolski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/005 Zapewnienie całodobowych warunków pobytowych i opiekuńczych osobom wymagającym pomocy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność w województwie lubuskim

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie ul. Walczaka 42, blok nr 2 66-400 Gorzów Wielkopolski
Kierownik jednostki kontrolowanej	Beata Kulczycka, Dyrektor Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie, od 20 maja 2017 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania podejmowane w celu zapewnienia osobom wymagającym pomocy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność, usług całodobowego pobytu i opiekuńczych. 2. Świadczone osobom wymagającym pomocy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność usługi całodobowego pobytu i opiekuńcze. 3. Nadzór nad zapewnianiem osobom wymagającym pomocy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność usług całodobowego pobytu i opiekuńcze.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2022 (I półrocze) oraz okres wcześniejszy lub późniejszy, jeżeli dotyczą zdarzeń i danych niezbędnych do dokonania ocen.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze
Kontroler	Bogumiła Leszczyńska-Konczanin, główny specjalista, upoważnienie do kontroli nr 107/2022 z dnia 17 października 2022 r.

(akta kontroli str.1-3)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie prawidłowo udzielało pomocy społecznej w formie kierowania i umieszczania mieszkańców w domach pomocy społecznej oraz w mieszkaniach chronionych, adresując ją do osób spełniających wymogi przepisów prawa w tym zakresie.

Kierowanie osób do domów pomocy społecznej następowało w każdym przypadku po ustaleniu, głównie na podstawie aktualnych zaświadczeń lekarskich, potrzeby udzielania pomocy w formie całodobowej opieki. Osobom tym zapewniano pobyt w domach pomocy społecznej o profilu zgodnym ze wskazanym przez lekarza. W przypadku mieszkań chronionych, w każdym badanym przypadku, przyznanie tej formy pomocy społecznej dotyczyło osób niepełnosprawnych, w tym będących w trudnej sytuacji życiowej.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące:

- nierozpatrzenia wniosków o umieszczenie w domach pomocy społecznej,
- sankcjonowania w wydawanych decyzjach okresu pobytu osób w mieszkaniach chronionych rozpoczynającego się przed wydaniem decyzji,
- nieprecyzyjnego określenia okresu pobytu i odpłatności w uzgodnieniach dokonywanych przed skierowaniem osób do mieszkań chronionych oraz nieprzeprowadzanie ich każdorazowo w formie pisemnej,
- kierowania do mieszkania chronionego wspieranego, utworzonego z udziałem środków finansowych *Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”*³, osób niespełniających wszystkich warunków określonych w umowie zawartej z Wojewodą Lubuskim,

nie spowodowały wystąpienia negatywnych skutków dla kontrolowanej działalności.

Sprawozdania z udzielanych świadczeń pomocy społecznej sporządzano terminowo. Przedstawiono w nich prawidłowo podstawowe dane o domach pomocy społecznej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Działania podejmowane w celu zapewnienia osobom wymagającym pomocy ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność, usług całodobowego pobytu oraz usług opiekuńczych.

Opis stanu faktycznego

1. Do zadań Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie (dalej GCPR) w zakresie zapewniania całodobowych warunków pobytowych i opiekuńczych w domach pomocy społecznej i mieszkaniach chronionych należało:

- wydawanie decyzji o skierowaniu, umieszczeniu w domu pomocy społecznej (dalej również DPS) oraz ustaleniu wysokości opłaty za pobyt,
- wydawanie decyzji kierujących do mieszkań chronionych oraz ustalanie wysokości opłaty za ten pobyt,
- wykonywanie pracy socjalnej na rzecz osób przebywających w mieszkaniach chronionych.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Wprowadzonego na podstawie Uchwały nr 160 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. (M.P. poz. 1250, ze zm.).

⁴ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

- sporządzanie sprawozdań z zakresu udzielanej pomocy społecznej, w tym dotyczącej DPS.

(akta kontroli str. 4)

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

2. GCPR kierował mieszkańców wymagających opieki całodobowej głównie do dwóch, prowadzonych przez miasto Gorzów Wlkp., domów pomocy społecznej, w tym do:

- DPS nr 1 – o profilu dla osób niepełnosprawnych fizycznie i osób przewlekle somatycznie chorych,
- DPS Nr 2 - dla osób przewlekle, psychicznie chorych⁵.

Według stanu na koniec lat 2019-2021 oraz na 30 czerwca 2022 r. w prowadzonych przez Miasto DPS-ach przebywało odpowiednio: 280, 235, 253 oraz 248 mieszkańców Miasta.

Mieszkańcy Gorzowa Wlkp. byli również kierowani i umieszczani w DPS prowadzonych przez inne podmioty, poza terenem Gorzowa Wlkp. Według stanu na koniec lat 2019-2021 oraz na 30 czerwca 2022 r. w ww. DPS-ach przebywało odpowiednio 82, 81, 83 oraz 87 osób.

(akta kontroli str. 5-6)

3. Kierowanie osób do DPS odbywało się w oparciu o obowiązujące przepisy prawa w tym zakresie, tj.:

- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁶,
- rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej⁷ (dalej rozporządzenie w sprawie DPS).

(akta kontroli str. 7)

W okresie objętym kontrolą w GCPR odnotowano wpływ łącznie 332 wniosków o umieszczenie w domach pomocy społecznej. Żaden wniosek nie został rozpatrzony odmownie. Pozytywnie załatwionych zostało 256 wniosków, w tym w roku:

- 2019 – 82,
- 2020 – 54,
- 2021 – 75,
- do 30 czerwca 2022 r. – 45.

Nierozpatrzonych na dzień 30 czerwca 2022 r. pozostawało 76 wniosków, w tym:

- dziewięć z nich złożonych zostało po 1 maja 2022 r.⁸,
- w przypadku jednego toczyło się postępowanie sądowe o umieszczenie w domu pomocy społecznej bez zgody,
- w czterech przypadkach postępowania zawieszono na wniosek wnioskodawców.

W pozostałych 62 przypadkach prowadzone postępowania należało prowadzić i zakończyć stosownie do wymogów przepisów prawa. Kwestię nierozpatrzonych wniosków szczegółowo opisano w sekcji stwierdzonych nieprawidłowości.

(akta kontroli str. 7, 100-101)

Na podstawie badanej próby 18 spraw kierowania osób do domów pomocy społecznej⁹ ustalono, że:

⁵ Na podstawie Wojewódzkiego Rejestru Domów Pomocy Społecznej – Dz. Urz. Województwa Lubuskiego z 2022 r. poz. 1333.

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, ze zm.

⁷ Dz. U. z 2018 r. poz. 734, ze zm.

⁸ Według stanu na 30 czerwca 2022 r. termin na ich terminowe załatwienie nie upłynął.

⁹ Sprawy o skierowanie i umieszczenie w domach pomocy społecznej, dla których pierwsze pismo w sprawie (najczęściej wniosek osoby ubiegającej się o umieszczenie w DPS) wpłynęło w okresie objętym kontrolą.

- wszystkie sprawy dotyczyły osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, stosownie do wymogów art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, niemogących samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, co wynikało przede wszystkim z treści włączonych do dokumentacji zaświadczeń lekarskich,
- skierowanie, umieszczenie i ustalenie opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej następowało w drodze decyzji administracyjnych,
- decyzje administracyjne, stosownie do wymogu § 8 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie DPS, wydawano w związku z wnioskami osób ubiegających się o umieszczenie w DPS, ich przedstawicieli ustawowych lub z inicjatywy GCPR,
- wydanie decyzji o skierowanie do DPS poprzedzało, stosownie do wymogu § 8 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia, przeprowadzenie przez pracownika socjalnego rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydanie opinii,
- w przypadku wniosków składanych przez przedstawicieli ustawowych lub z inicjatywy GCPR, wydanie decyzji poprzedzało uzyskanie zgody sądu na umieszczenie osób w DPS bez ich zgody, o której mowa § 8 ust. 2 pkt 7,
- wszystkie osoby skierowano, zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, do domów pomocy społecznej typu zgodnego z określonym w zaświadczeniach lekarskich.

(akta kontroli str. 8-11)

Na podstawie przedłożonej dokumentacji ustalono ponadto, że:

- 12 osób skierowanych do DPS nie oczekiwało na przyjęcie do DPS,
- sześć osób oczekiwało na przyjęcie do DPS.

Oczekiwanie na przyjęcie w 2019 r. wynosiło od dwóch do trzech miesięcy i wynikało z braku wolnych miejsc w obu DPS. W okresie od marca 2020 r. do marca 2021 r. oczekiwanie na przyjęcie do DPS nr 1 wydłużyło się do pięciu miesięcy (jeden przypadek), a do DPS nr 2 – do czterech miesięcy (również jeden przypadek), co związane było przede wszystkim z ograniczeniami w przyjmowaniu pensjonariuszy w związku z pandemią SARS CoV-2.

(akta kontroli str. 8-11, 19-20)

4. Łączna liczba osób oczekujących na przyjęcie do obu DPS według stanów na koniec lat 2019-2021 oraz na dzień 30 czerwca 2022 r. wyniosła odpowiednio: 13, 23, 5 oraz 5.

Na podstawie przedłożonych ewidencji ustalono, że:

- najwięcej osób oczekujących na przyjęcie odnotowano w sierpniu i wrześniu 2019 r. – po 20 osób do DPS nr 1 oraz odpowiednio 10 i 13 osób do DPS nr 2,
- od marca 2020 r. do marca 2021 r. – na przyjęcie oczekiwało od czterech do 15 osób do DPS nr 1 oraz od jednej do 12 osób do DPS nr 2,
- od kwietnia 2021 r. występowały pojedyncze przypadki osób oczekujących na przyjęcie do DPS Nr 1, najczęściej dotyczyło to osób, które odkładały datę przybycia; w przypadku DPS nr 2 - w zależności od miesiąca, na przyjęcie oczekiwało od jednej do sześciu osób z powodu braku wolnych miejsc.

(akta kontroli str. 19-20)

5. Wysokość opłaty za pobyt w DPS ustalana była w drodze decyzji administracyjnej, na podstawie rzetelnie ustalonej wysokości dochodu osób kierowanych do DPS (na podstawie aktualnych, na datę wydawania decyzji o opłatach, informacji ZUS o wysokości przyznanych świadczeń i/lub aktualnych danych o wysokości pobieranych zasiłków). Opłaty naliczano, stosownie do art. 61 ust. 2 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej, w wysokości 70% uzyskiwanych świadczeń, co w żadnym

przypadku nie przekroczyło ustalonego przez Prezydenta Miasta Gorzowa Wlkp. średniego kosztu utrzymania mieszkańca w poszczególnych DPS.

(akta kontroli str. 8-11)

W okresie objętym kontrolą znacząco wzrosła wysokość średniego miesięcznego kosztu utrzymania mieszkańca w prowadzonych przez Miasto domach pomocy społecznej. Wzrost ten wyniósł:

- DPS nr 1 – z kwoty 4.152,64 zł ustalonej 13 marca 2019 r.¹⁰ do kwoty 5.995,00 zł ustalonej 10 marca 2022 r.¹¹,
- DPS nr 2 – z kwoty 3.780,76 zł do kwoty 5.170,00 zł.

Koszt pobytu mieszkańców Gorzowa Wlkp. w DPS nieprowadzonych przez Miasto Gorzów Wlkp. w roku 2019 wynosił od 2.782,27 zł (DPS w Kodniu) do 4.993,45 zł (DPS w Poznaniu). W roku 2022 – najniższy koszt to 3.989,30 zł (DPS w Miliczu), najwyższy – 7.189,66 zł (DPS w Poznaniu).

Według stanu na 31 grudnia 2022 r. tylko czterech mieszkańców Gorzowa Wlkp. (wraz z członkami rodziny, na których ciążyły obowiązki alimentacyjne) w pełni finansowało swój pobyt w domach pomocy społecznej. W pozostałych przypadkach Miasto współfinansowało te pobyty. Wysokość dopłat wnoszonych co miesiąc przez Miasto za pośrednictwem GCPR do DPS nie prowadzonych przez Miasto wynosiła od 803,40 zł do 4.993,45 zł w 2019 r., natomiast w 2022 r. – znacząco wzrosła i wynosiła od 1.660,85 zł do 7.038,57 zł.

(akta kontroli str. 23-26)

MIESZKANIA CHRONIONE

6. W kontrolowanym okresie liczba mieszkań chronionych (treningowych i wspieranych) wzrosła z czterech do pięciu, a liczba miejsc pobytu w tych mieszkaniach z 15 do 16, przy czym według stanu na 30 czerwca 2022 r. liczba dostępnych miejsc wynosiła 13, z uwagi na wyłączenie z użytkowania trzech, z powodu przeprowadzanego remontu jednego mieszkania.

W mieszkaniach chronionych przebywało łącznie od 10 osób w 2019 r. do 13 osób w 2021 r., a w roku 2022 (do dnia 30 czerwca) - 10 osób.

Liczba miejsc w mieszkaniach chronionych wspieranych na 30 czerwca 2022 r. wyniosła dziewięć (dwa mieszkania¹²), przy ich braku w 2019 r.

W kontrolowanym okresie w mieszkaniach chronionych wspieranych przebywało łącznie 14 osób¹³.

(akta kontroli str. 27-30,31)

Prowadzeniem mieszkań chronionych zajmowała się, na podstawie zawartej umowy, organizacja pozarządowa jako – zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej - podmiot uprawniony.

(akta kontroli str. 29-30)

7. Kierowanie osób do mieszkań chronionych odbywało się – analogicznie jak w przypadku kierowania do DPS - na podstawie decyzji administracyjnych. W całym okresie objętym kontrolą nie było osób oczekujących na skierowanie do mieszkań chronionych. Na podstawie dokumentacji 10 prowadzonych postępowań ustalono, że w każdym przypadku:

¹⁰ Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego z 2019 r. poz. 795.

¹¹ Dziennik Urzędowy Województwa Lubuskiego z 2022 r. poz. 565.

¹² Funkcjonujące od 2020 r.

¹³ Z uwzględnieniem miejsc w mieszkaniu chronionym utworzonym w 2018 r. ze środków programu Za życiem jako mieszkanie treningowe, zaliczanego od 2020 r. do wspieranych.

- podstawą skierowania osób do mieszkań chronionych były – stosownie do wymogu art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej - trudna sytuacja życiowa, niepełnosprawność lub choroba,
- wydanie pierwszej decyzji w sprawie było poprzedzone przeprowadzeniem pisemnych uzgodnień, dokonanych – stosownie do art. 53 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej - pomiędzy pracownikiem socjalnym GCPR, pracownikiem socjalnym organizacji pożytku publicznego prowadzącej mieszkanie chronione a osobą ubiegającą się o wsparcie w formie skierowania do mieszkania chronionego; przed wydawaniem kolejnych decyzji w sprawie nie dokonywano pisemnych uzgodnień, o czym mowa w sekcji stwierdzonych nieprawidłowości,
- uzgodnienia – stosownie do art. 53 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej - obejmowały cel pobytu, okresu pobytu, rodzaju i zakresu świadczonego wsparcia, odpłatności osoby korzystającej ze wsparcia, sposobu zgłaszania planowanej nieobecności w mieszkaniu chronionym, zasad i sposobu realizacji programu usamodzielniania osoby korzystającej ze wsparcia lub programu wspierania osoby; niemniej okres pobytu i odpłatność za pobyt nie były właściwie określone, o czym mowa w sekcji stwierdzonych nieprawidłowości,
- decyzje sankcjonowały rozpoczęcie korzystania z przyznanej pomocy w formie skierowania do mieszkania chronionego przed datą ich wydania, o czym mowa w sekcji stwierdzonych nieprawidłowości,
- określany w decyzjach okres pobytu wynosił od dwóch miesięcy do roku,
- długość pobytu proponowana była przez organizację pozarządową prowadzącą mieszkania, na podstawie m.in. rozmów z wnioskodawcami lub wnioskodawcami i ich rodzinami,
- wysokość opłaty za udzieloną pomoc ustalana była w ramach decyzji kierującej do mieszkania chronionego, na podstawie aktualnych dokumentów o wysokości uzyskiwanych dochodów, z zastosowaniem zasad odpłatności uchwalonych przez Radę Miasta Gorzowa Wlkp.¹⁴.

(akta kontroli str.29-30, 32-39)

Ponadto ustalono, że dla każdej z osób przebywających w mieszkaniu chronionym był opracowany i realizowany indywidualny plan pracy, określający siedem głównych grup umiejętności, w zakresie których udzielane było wsparcie. Ww. plany ukierunkowane były na zdobycie umiejętności w zakresie:

- samoobsługi,
- większej samodzielności życiowej,
- bycia w środowisku,
- pełnienia ról społecznych,
- troski o zdrowie,
- planowania i zmiany życia,
- umiejętności społeczne.

W okresach kwartalnych dokonywano ocen poziomów osiągnięcia ww. umiejętności przez każdą z osób przebywających w mieszkaniach chronionych.

(akta kontroli str. 41-70)

Ponadto ustalono, że pracownicy socjalni GCPR – niezależnie od zajęć i pracy socjalnej realizowanej przez organizację pozarządową prowadzącą mieszkania chronione - wykonywali pracę socjalną na rzecz każdej z osób przebywających

¹⁴ Uchwała nr LIV/607/2013 z dnia 28 sierpnia 2013 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych w Gorzowie Wlkp.

w mieszkaniach chronionych, co zostało udokumentowane (dokumentacja z wywiadów środowiskowych oraz notatki służbowe z pracy socjalnej).

(akta kontroli str. 32-39, 40)

W okresie objętym kontrolą, w wyniku całokształtu podejmowanych działań na rzecz osób skierowanych do mieszkań chronionych, dwie osoby usamodzielnily się. Jedna z nich nadal korzysta ze wsparcia i jest uczestnikiem środowiskowego domu samopomocy, druga z osób nie korzysta z żadnego wsparcia w życiu codziennym.

(akta kontroli str. 41-70)

8. Osoby przebywające w mieszkaniach chronionych pozytywnie oceniły¹⁵ udzielaną im pomoc. Jako powody zadowolenia wskazywali najczęściej posiadanie swojego pokoju, poczucie bycia samodzielnym oraz przebywanie z miłymi osobami.

(akta kontroli str. 71)

9. Sprawozdania o placówkach zapewniających całodobową opiekę i wsparcie (sprawozdanie MRPiPS-05) sporządzone za lata 2019, 2020 i 2021 przedstawiały prawidłowe dane o liczbie prowadzonych przez Miasto DPS-ów, ich profilach, liczbie miejsc pobytu oraz liczbie osób oczekujących na przyjęcie. Ww. sprawozdania terminowo przekazano do Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. Dane na temat mieszkań chronionych, prezentowane w Sprawozdaniu rocznym z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach (MRPiPS-03) oraz w Sprawozdaniu Wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej (MRPiPS-06) sporządzane były głównie na podstawie danych podawanych przez Urząd Miasta i zostały terminowo przekazane do Wydziału Polityki Społecznej Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego.

(akta kontroli str. 72-85, 86-94)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie rozpatrzono w wymaganym prawem terminie 62 z 332 (18,7%) wniosków o umieszczenie osób w domu pomocy społecznej, złożonych w okresie od 17 maja 2019 r. do 21 kwietnia 2022 r.

(akta kontroli str.7, 101-102)

Stosownie do art. 35 § 1 - 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁶, organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania.

Wydająca decyzje w sprawie Dyrektor GCPR wyjaśniła, że żaden z wnioskodawców, którzy złożyli ww. wnioski o umieszczenie w domu pomocy społecznej aktualnie nie oczekuje na przyznanie pomocy w tej formie. Głównymi przyczynami niezakończonych wniosków – zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami - były:

- rezygnacja lub wnioskowanie przez wnioskodawców o zawieszenie toczących się postępowań o umieszczenie w DPS w związku ze stanem epidemicznym, który spowodował lęk o zdrowie i życie,
- zgony wnioskodawców,

¹⁵ Ocena wyrażona przez 10 osób w ankietach; badanie ankietowe było w pełni anonimowe i dobrowolne.

¹⁶ Dz. U. z 2022 poz. 2000, ze zm.

– brak pełnej dokumentacji kwalifikującej do rozpatrzenia wniosku.
Dyrektor GCPR zadeklarowała, że nierozpatrzone wnioski zostaną załatwione do dnia 28 lutego 2023 r.

(akta kontroli str. 95, 96-103)

2. W każdym z 10 badanych postępowań o skierowanie do mieszkań chronionych, decyzja kierująca osobę do mieszkania wydana została na okres rozpoczynający się przed datą decyzji w sprawie. Decyzje te zostały wydane w terminie od 6 do 61 dni po określonej w poszczególnych decyzjach dacie rozpoczęcia pobytu w mieszkaniach chronionych.

(akta kontroli str. 34-39)

Wydająca decyzje Kierownik Działu Świadczeń GCPR jak i Dyrektor GCPR wyjaśniły m.in., że organizacja pozarządowa prowadząca mieszkania chronione dla Miasta pośredniczyła w składaniu wniosków i przekazywała je do GCPR kilka dni przed planowanym umieszczeniem klienta w mieszkaniu chronionym. GCPR - kierując się dobrem osoby ubiegającej się o pobyt w mieszkaniu chronionym - mając na względzie fakt, że postępowanie administracyjne w sprawie już toczyło się i wstępnie można było przyjąć, że wniosek zostanie załatwiony pozytywnie - zgadzał się na faktyczne skierowanie osób do mieszkań chronionych przed formalnym zakończeniem postępowań i wydaniem decyzji, co następnie sankcjonowały decyzje. Składające wyjaśnienia dodały, że postępowanie administracyjne nie zawsze można zakończyć w kilka dni, chociażby ze względu na konieczność przeprowadzenia wywiadu środowiskowego i zgromadzenie innych materiałów. Wyjaśniły również, że zauważają problem i w ramach współpracy z organizacją pozarządową nałożony zostanie na tę organizację obowiązek składania wniosków odpowiednio wcześniej, tj. w terminie około jednego miesiąca przed planowaną datą skierowania osób do mieszkań chronionych.

(akta kontroli str. 96-103,104-108)

3. W każdym z 10 badanych przypadków kierowania osób do mieszkań chronionych, zakres pisemnych uzgodnień – dokonanych pomiędzy pracownikiem socjalnym GCPR, pracownikiem socjalnym organizacji pożytku publicznego prowadzącej mieszkanie chronione na rzecz Miasta a osobą ubiegającą się o skierowanie do mieszkania chronionego - nie był w pełni rzetelnie opracowany, gdyż nie zawierał jednoznacznego wskazania dwóch, wynikających z art. 53 ust. 10 pkt 2 i 4 ustawy o pomocy społecznej, elementów tych uzgodnień, tj. okresu pobytu i odpłatności. W uzgodnieniach pisemnych elementy te określono następująco:

- okres pobytu – „czasowy, zgodny z decyzją”,
- odpłatność – „zgodnie z ustawą o pomocy społecznej”,

Zapisów powyższych nie można uznać za określone wystarczająco szczegółowo i precyzyjnie do celu dokonania uzgodnień.

(akta kontroli str. 34-39)

Ponadto uzgodnień powyższych w formie pisemnej nie dokonywano przed wydawaniem ww. osobom decyzji na kolejne okresy¹⁷.

(akta kontroli str. 34-39)

Kierownik Działu Świadczeń GCPR jak i Dyrektor GCPR wyjaśniły m.in., że informacja o długości pobytu oraz odpłatności za pobyt w mieszkaniu chronionym była szczegółowo przedstawiana i omawiana klientowi ustnie. Zaś realizując kolejne wnioski przyjęto formę ustną dokonywania uzgodnień.

(akta kontroli str. 96-103,104-108)

¹⁷ W kolejnych decyzjach często określano inny okres pobytu niż w pierwszej decyzji w sprawie, zmianom ulegała również wysokość odpłatności.

Zdaniem NIK przepisy prawa jednoznacznie wskazują, że uzgodnienia powinny mieć formę pisemną i powinny być dokonane przed wydaniem każdej decyzji na kolejny okres.

4. W dwóch przypadkach do mieszkania chronionego wspieranego, utworzonego z udziałem dotacji uzyskanej ze środków Programu *kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”*, w ramach działania 4.7- Tworzenie mieszkań chronionych i mieszkań wspomaganych dla osób niepełnosprawnych, skierowano osoby z orzeczeniami lekkiego stopnia niepełnosprawności (kody chorób 01-U i 02-P oraz 10-N i 02-P). Stosownie do postanowień § 3 pkt 6 umowy z dnia 7 czerwca 2019 r. zawartej z Wojewodą Lubuskim na utworzenie tego mieszkania, do mieszkania tego należy kierować osoby niepełnosprawne ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

(akta kontroli str. 34-39)

Kierownik Działu Świadczeń GCPR i Dyrektor GCPR wyjaśniły m.in., że powyższe było wynikiem wystąpienia nagłych potrzeb wynikających z zaistniałych sytuacji losowych, skutkujących brakiem schronienia dla tych osób, przy jednoczesnym braku miejsc w innych mieszkaniach chronionych. W złożonych wyjaśnieniach wskazały, że w czasie rozpatrywania ww. wniosków nie było innych osób, zgłaszających potrzebę uzyskania pomocy w formie pobytu w mieszkaniu chronionym, w tym wspieranym. Kierując się dobrem klientów będących w sytuacji kryzysowej postanowiono zabezpieczyć im schronienie w formie pobytu w mieszkaniu chronionym wspieranym.

(akta kontroli str. 96-103,104-108)

Nie kwestionując potrzeby udzielenia ww. osobom pomocy w formie skierowania do mieszkania, zdaniem NIK, przydziałami miejsc w mieszkaniach chronionych należy zarządzać w sposób zapewniający pełne respektowanie zarówno przepisów prawa, jak i postanowień umowy zawartej z Wojewodą Lubuskim.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	1. Terminowe załatwianie wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej. 2. Umieszczanie osób w mieszkaniu chronionym po uprzednim wydaniu stosownej decyzji. 3. Dokonywanie uzgodnień dotyczących pobytu w mieszkaniach chronionych w formie i zakresie określonym przepisami prawa. 4. Kierowanie do mieszkania chronionego wspieranego, utworzonego z udziałem środków Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”, osób spełniających warunki określone w umowie zawartej z Wojewodą Lubuskim.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia

pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 28 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, 16 lutego 2023 r.

Kontroler
Bogumiła Leszczyńska-Konczanin
Główny specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze
p.o. Wicedyrektora
Włodzimierz Stobrawa

.....
podpis

.....
podpis